

BARKSKIBET »NORDLYSET«

Af fhv. skibsinspektør *R. Tving*

Blandt de sejlskibe, som indtil midten af tyverne vedblev at besejle Grønland, var barkskibet »Nordlyset«. Dette skib på 237 tons blev bygget i Helsingør i 1851 og blev året efter købt af Den kongelige grønlandske Handel.

I løbet af næsten trekvart århundrede nåede skibet at udføre i alt 111 rejser, men i mange tilfælde gjorde »Nordlyset« kun een rejse om året.

For et sømandsøje var »Nordlyset« ikke så kønt et skib som »Ceres« eller »Thorvaldsen«. Ovenbords var det firkantet og klodset, men skibsbunden var velformet, hvorfor »Nordlyset« i rolig sø var en god sejler. Men når det kulede op, og søen blev skrap, blev »Nordlysets« dæk et fugtigt opholdssted, og så sakkede skibet agterud i forhold til de to andre barker. Så var det ikke rart at være passager i »Nordlyset« – uden olietøj. En mangeårig skipper stod da ved luv mesanvant, sur som den husmandspibe han bakkede på. Når tobakken var brændt ud, lagde han piben på den hvidmalede naglebænk, hvor pibesaucen hurtig kom sivende og tegnede en lang og ildelugtende brun stribe.

Men her som i andre skibe oplevede man mange gode sommerdage på rejsen, ikke mindst i de grønlandske farvande, når blot tågen ville holde sig borte.

På disse lange rejser plejede sejlskibene at medføre en levende gris, som blev slagtet og spist på hjemrejsen. Under oprejsen var grisen alles kælebarn og blev næsten betragtet som hørende til besætningen. Vi havde en ældre bådsmand, som jævnlig stak grisen en lækkerbidsken og kløede den på ryggen. Han og grisen var fine venner. Desværre faldt det i bådsmandens lod at slagte sin ven, da tiden var inde. Det holdt hårdt for bådsmanden at tage livet af dyret, men der var ikke andre slagtekyndige om bord.

Da grisen var død, klappede bådsmanden den og mumlede: »Ja, du har altid været en god gris, så du må tilgive mig dette her.« Og da den lækre flæskesteg kom på bordet, var bådsmanden ikke sulten.

Under skibets ophold i Grønland vakte grisen naturligvis opsigt og var dagen lang belejret af grønlandske børn, dog kun så længe dyret var i bur. Blev grisen sluppet ud på dækket, blev børnene meget betænkelige.

»Nordlyset« for fulde sejl.

Foto: R. Tving

I »Nordlyset« havde man også en gang fået rotter om bord i København. Under losning af de sidste colli i Grønland sprang rotterne for livet, og de grønlandske »lejede«, der arbejdede i lastrummet, sprang endnu højere, hvad der egentlig ikke er noget at sige til.

For »Nordlyset« havde man en gang udarbejdet et forslag til hjælpemotor af en egen art, som skulle bruges under ind- og udsejling i grønlandske havne. Planen var noget aparte og blev da heller aldrig gennemført. Den bestod i en motor anbragt på dæk med kædetræk til en propelanordning ophængt på agterenden. Tanken blev opgivet, og man klarede sig som hidtil ved bugsering fra grønlandske konebåde og andre rofartøjer.

Nogle år efter udrangeringen blev »Nordlyset« sammen med »Ceres« solgt til op-hugning og stødte til hvile på den svenske vestkyst, hvor vinterstormene og søen besør-gede ophugningsarbejdet.